

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК [342.922:347.7](477)

DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2018.4.04>**ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ ВАСИЛЬЄВ,***кандидат юридичних наук, Приватний навчальний заклад
«Міжнародний університет бізнесу і права» (м. Херсон),
кафедра адміністративного, кримінального права і процесу;* <https://orcid.org/0000-0002-5683-6566>,
e-mail: vassiliev.adm@gmail.com

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЖИМУ ЗАКОННОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Досліджено адміністративно-правові засоби забезпечення законності підприємницької діяльності в Україні, їх функціональне призначення в сучасних умовах.

Комплексно проаналізовано сучасний стан адміністративно-правових засобів державної підтримки підприємництва в Україні; охарактеризовано існуючі обліково-легалізуючі режими як види адміністративно-правового режиму, що стосуються офіційної реєстрації фізичних і юридичних осіб як суб'єктів господарської діяльності, а також регламентації нормативно-правових вимог до здійснення підприємницької діяльності. Сформульовано авторське бачення змісту поняття «законність (правомірність) підприємницької діяльності в Україні», спираючись на сучасні тенденції розвитку відносин у сфері підприємництва та об'єктивну необхідність їх регулювання адміністративно-правовими нормами.

Ключові слова: підприємництво, підприємницька діяльність, законність, адміністративно-правові засоби, адміністративно-правовий режим, суб'єкт господарювання, господарська діяльність.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Загальновідомо, що за допомогою комплексу юридичних норм, закріплених у Конституції України, законодавчих, нормативно-правових і підзаконних актах, установлюються правила поведінки для суб'єктів господарювання при здійсненні ними підприємницької діяльності, а також визначаються заходи відповідальності за порушення цих правил. До того ж роль і значення органів публічної адміністрації виявляються у встановленні адміністративно-правового режиму, однакового для всіх суб'єктів підприємницької діяльності з метою створення оптимального середовища для здійснення цього виду господарської діяльності, контролі за дотриманням правил і стандартів, а також вимог законодавства в окресленій сфері.

Стан дослідження проблеми

Проблематиці вивчення підприємницької діяльності, з'ясуванню її змісту та сутності, особливостям правового регулювання остан-

ньої приділялося достатньо уваги як дослідниками-економістами, так і вченими-юристами, зокрема: О. В. Бігняком, Ю. П. Битяком, В. В. Богучьким, Т. О. Коломосьцем, А. Т. Комзюком, В. К. Колпаковим, О. В. Кузьменко, А. С. Ластовецьким, І. Д. Пастухом, А. С. Васильєвим, О. П. Подцерковним, В. С. Щербиною, Н. А. Санахметовою, О. М. Вінником, В. А. Устименком, Р. А. Джабраїловим, В. М. Кампом, В. В. Ковтунець, О. Д. Крупчаном, Ю. М. Фроловим, С. В. Різником, П. П. Шляхтуном, Ю. О. Хорьковим та ін. Разом із тим докорінна зміна вимог до діяльності органів публічної адміністрації в оновлених умовах життєдіяльності суспільства та держави зумовлює необхідність перегляду існуючих адміністративно-правових засобів забезпечення законної (правомірної) підприємницької діяльності в Україні.

Мета і завдання дослідження

Метою цієї статті є аналіз та узагальнення сучасних адміністративно-правових засобів забезпечення законної підприємницької

діяльності в Україні з урахуванням норм і положень чинного національного законодавства і сучасних умов соціального та економічного розвитку української держави. Для цього необхідно вирішити такі завдання: встановити сучасний стан адміністративно-правових засобів державної підтримки підприємництва в Україні; охарактеризувати обліково-легалізуючі режими як види адміністративно-правового режиму, що стосуються офіційної реєстрації фізичних і юридичних осіб як суб'єктів господарювання, а також регламентації нормативних вимог до підприємницької діяльності; сформулювати авторське розуміння поняття «законність (правомірність) підприємницької діяльності в Україні».

Наукова новизна дослідження

На підставі комплексного аналізу адміністративного законодавства, яке регламентує здійснення підприємницької діяльності в Україні, набуло подальшого розвитку положення, відповідно до якого під законністю (правомірністю) підприємницької діяльності в Україні запропоновано розуміти узаконення (надання законної сили) підприємницької діяльності, що здійснюється з боку зареєстрованих належним чином суб'єктів господарювання, тобто фактичне отримання останніми права на здійснення підприємницької діяльності в порядку, що встановлюються, спираючись на конституційно закріплене право кожного на здійснення такого різновиду економічної діяльності, а також загальні принципи господарювання, визначені у ст. 6 Господарського кодексу України. Установлено, що правомірний характер підприємницької діяльності забезпечує захист життя, здоров'я та майна кожного окремого члена суспільства, охорону навколишнього середовища та довкілля, економічну національну безпеку держави. Так, законність підприємницької діяльності безпосередньо впливає на підвищення спроможності економіки країни, насичення внутрішнього ринку споживчими товарами національного виробництва, забезпечення соціального і майнового захисту громадян, завоювання зарубіжних ринків, світового економічного впливу, кваліфікованої роботи апарату управління у сфері адміністративно-правового регулювання зазначеної галузі тощо.

Виклад основного матеріалу

Якщо проаналізувати зміст ст. 4 Господарського кодексу України, який визначає групи відносин, що виходять за предмет регулювання нормами цього кодифікованого акта,

то нескладно встановити правовідносини, які підпадають під адміністративно-правовий режим у сфері господарювання, а саме щодо: використання ресурсів (матеріальних, природних, трудових, фінансових); організації ведення господарської, у тому числі підприємницької, діяльності (сплати податків та обов'язкових платежів, захисту економічної конкуренції, захисту прав споживачів тощо); дотримання спеціальних умов здійснення окремих видів господарської діяльності (ліцензійно-дозвільних умов); здійснення окремих операцій. У цьому аспекті встановлення адміністративно-правового режиму як сукупності правових засад і необхідних організаційних управлінських заходів відбувається з метою забезпечення порядку реалізації окремими громадянами своїх прав та обов'язків, а також такого порядку діяльності державних органів, який найадекватніше відповідає публічним і приватним інтересам в окресленій сфері публічного управління [1, с. 55–56]. На продовження сказаного варто погодитися з точкою зору В. В. Белєвцевої, яка пояснює, що саме функції управління в різних сферах діяльності (податковій, санітарній, екологічній тощо) є визначальною характеристикою для встановлення адміністративно-правових режимів. Цільова спрямованість у державному управлінні означає виконання чітко передбачених законом функцій. Ці функції можуть бути сформульовані в регулюючих режимних нормах або можуть впливати з вимог режиму до функціонування систем управління [2, с. 103–111].

Стосовно адміністративно-правового режиму підприємницької діяльності як законодавчо встановленої сукупності правил щодо поведінки фізичних і юридичних осіб як підприємців і реалізації ними своїх прав та обов'язків в означеній сфері можна з упевненістю констатувати, що це є функціональний режим, який регулює економічну функцію, що властива будь-якій системі соціального, зокрема публічного, управління. Адже його засади закладено у ст. 42 Конституції України, а в подальшому своє закріплення він отримує у стрижневому кодифікованому акті в системі господарського законодавства – Господарському кодексі України, що забезпечує державне регулювання підприємницької діяльності, та інших законодавчих та підзаконних нормативних актах.

При здійсненні регулювального впливу на підприємницьку діяльність за допомогою відповідних норм законодавства визначається законний (правомірний) вектор розвитку такої діяльності, зокрема чітко і вичерпно

закріплюються вимоги щодо набуття права на здійснення підприємницької діяльності, принципи, межі та порядок його реалізації. Це, у свою чергу, забезпечує застосування механізму правового регулювання, спрямованого на створення належних умов для легального підприємництва й ефективного управління економікою на основі конструктивних правових засобів регулюючого, у тому числі адміністративно-правового, впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання. Серед таких правових засобів можна назвати: державне замовлення, застосування нормативів, лімітів, науково-технічних, економічних, соціально-державних і регіональних програм; договори на виконання робіт і поставок для державних потреб; регулювання цін, тарифів, валютного курсу, розмірів економічних санкцій; надання дотацій, компенсацій, цільових субсидій, кредитів з метою стимулювання модернізації технології, інноваційної діяльності, освоєння нових видів продукції та послуг; надання державного майна (виробничих та нежилых приміщень, законсервованих і недобудованих об'єктів та споруд, які необхідні для здійснення підприємницької діяльності); надання податкових, компенсаційних та інших пільг тощо.

Окремі законодавчі норми містять правові приписи адміністративного характеру, і, що характерно, їх реалізація є неможливою без застосування адміністративних процедур, в яких, до речі, і простежується конкретизація змісту певного адміністративно-правового режиму в економічній, зокрема підприємницькій, сфері. У цьому контексті регулювання підприємницького середовища досягається завдяки застосуванню обліково-легалізуючих режимів як окремих видів адміністративно-правових за ознакою цілеспрямованості, які легалізують (визначають і підтверджують законність або правомірність) суб'єктів підприємництва, тобто закріплюють особливості як реєстрації юридичних осіб і фізичних осіб, так і регламентації нормативних вимог до вказаного виду господарської діяльності. Так, до обов'язкових адміністративно-правових засобів забезпечення законності підприємницької діяльності варто зарахувати: державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності; ліцензування та патентування окремих видів підприємницької діяльності; реєстрацію учасників зовнішньоторговельної діяльності; квотування експорту й імпорту; стандартизацію та сертифікацію, захист від недобросовісної конкуренції.

Наприклад, порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності – фізич-

них і юридичних осіб – визначено у ст. 58 Господарського кодексу України, яка містить від- сильні норми щодо процедури здійснення державної реєстрації підприємців до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» від 15 травня 2003 р.¹ Дія цього Закону поширюється на всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, а також фізичних осіб – підприємців.

Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 1 зазначеного Закону державна реєстрація юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців – це офіційне визнання шляхом засвідчення державою факту створення або припинення юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, засвідчення факту наявності відповідного статусу громадського об'єднання, професійної спілки, її організації або об'єднання, політичної партії, організації роботодавців, об'єднань організацій роботодавців та їхньої символіки, засвідчення факту набуття фізичною особою або позбавлення її статусу підприємця, зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, про юридичну особу та фізичну особу – підприємця, а також проведення інших реєстраційних дій, передбачених цим Законом.

Для узаконення здійснення окремих видів підприємницьких операцій, які впливають на забезпечення їх безпеки, а також для захисту державою майнових інтересів законодавець вимагає від суб'єкта підприємницької діяльності отримання дозвільних документів. Так, Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 2 березня 2015 р.² визначає основні положення ліцензування, види господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню, процедуру їх ліцензування, встановлює відповідальність суб'єктів господарювання та державних органів ліцензування за порушення законодавства у сфері ліцензування. Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 1 цього Закону ліцензування – це засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрямований на забезпечення реалізації єдиної

¹ Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : закон України від 15.05.2003 № 755-IV.

² Про ліцензування видів господарської діяльності : закон України від 02.03.2015 № 222-VIII.

державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів. Деякі положення щодо ліцензування містяться також у нормах ст. 14, 43, 128 Господарського кодексу України та ч. 3 ст. 91 Цивільного кодексу України.

У правничій літературі можна зустріти підхід, за яким ліцензування певних видів господарської діяльності розглядається у кількох аспектах: як елемент легітимації суб'єктів господарської діяльності; як умова здійснення певних видів господарської діяльності; як підстава виникнення права здійснювати види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню; як елемент механізму реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність; як засіб державного регулювання господарської діяльності [3, с. 7]. Як видається, поділяти такі аспекти, як «підстава виникнення права здійснювати види господарської діяльності» й «умова здійснення певних видів господарської діяльності», що тісно переплітаються один з одним, дещо помилково, адже наявність права на здійснення господарської діяльності виступає однією з умов легального здійснення такого роду економічної діяльності.

Міцно пов'язаними з ліцензуванням є такі прямі способи адміністративного нетарифного регулювання, як квотування (контингентування) і патентування, що також визнаються на даний момент методами державного регулювання у господарській сфері, які спрямовані на забезпечення єдиної державної політики в цій сфері та захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів. Сутність квотування простежується у встановленні державою торговельного обороту, що визначає кількість і номенклатуру товарів, дозволених до експорту або імпорту певною кількістю або сумою на певний проміжок часу. Доречно навести з цього приводу твердження С. С. Терещенка, який роз'яснює, що квотою є кількісне нетарифне обмеження експорту або імпорту товару певною кількістю або сумою на певний період часу. Далі дослідник відмічає, що квоти являють собою максимальні обсяги певних товарів, які дозволено імпортувати (експортувати) на територію країни в певний проміжок часу [4, с. 68].

На законодавчому рівні застосування указаних нетарифних методів як ефективних засобів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, шляхом встановлення певних вимог до суб'єктів господарської діяльності, передбачено Законом України «Про зовнішньоеко-

номічну діяльність» від 16 квітня 1991 р.¹ У Господарському кодексі України, зокрема в ч. 5 ст. 14, роз'яснено, що в необхідних випадках держава застосовує квотування, встановлюючи граничний обсяг (квоти) виробництва чи обігу певних товарів і послуг. Порядок квотування виробництва та/або обігу (включаючи експорт та імпорт), а також розподілу квот устанавлюється Кабінетом Міністрів України відповідно до закону². Водночас Цивільним кодексом України закріплено норми про договірні господарсько-правові інститути – купівлю-продаж, поставку та інші форми обміну; загальний і будівельний підряди; перевезення вантажів.

Слід зазначити, що окремі види підприємницької діяльності вимагають одержання торгового патенту. Зокрема у сферах, пов'язаних із торгівлею за грошові кошти (готівку, чеки, а рівно з використанням інших форм розрахунків та платіжних карток на території України), обміном готівкових валютних цінностей (у тому числі операції з готівковими платіжними засобами, вираженими в іноземній валюті, та з платіжними картками), у сфері грального бізнесу та побутових послуг, інших сферах, визначених законом, може здійснюватися патентування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання. Офіційним документом, що надає право суб'єкту господарювання здійснювати діяльність, що підлягає патентуванню, є торговий патент – державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта господарювання займатися певними видами підприємницької діяльності впродовж установленого строку³.

На окрему увагу заслуговують такі процедури дозвільного характеру, як сертифікація та стандартизація, за допомогою яких відбувається у першу чергу захист і охорона життя, здоров'я та майна громадян і навколишнього природного середовища від негативних впливів сучасного науково-технічного розвитку, несумлінних виробників, уповноважених представників, імпортерів та розповсюджувачів як суб'єктів господарювання, а також створення належних умов для добросовісної конкуренції.

Так, правові засади сертифікації визначаються Законом України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15 січня 2015 р., який встановлює правові та організаційні

¹ Про зовнішньоекономічну діяльність : закон України від 16.04.1991 № 959-XII.

² Господарський кодекс України : закон України від 16.01.2003 № 436-IV.

³ Там само. Ч. 4 ст. 14.

засади підтвердження відповідності продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям, персоналу та спрямований на забезпечення єдиної державної технічної політики у сфері підтвердження відповідності¹. Інформаційно-довідкова юридична література розтлумачує термін «сертифікація»: 1) як діяльність компетентних державних органів, установ, організацій та їх посадових осіб, яка пов'язана з видачею і отриманням юридичними або фізичними особами відповідного сертифікату; 2) як підтвердження відповідності якісних характеристик продукції визначеним вимогам (нормативам) або рівню, встановленому стандартами [5, с. 476]. Як підтвердження відповідності (видача документа про відповідність, що ґрунтується на прийнятому після критичного огляду рішенні про те, що виконання визначених вимог було доведено) третьою стороною (особою, яка є незалежною від особи, котра надає об'єкт оцінки відповідності, та від особи, яка заінтересована в такому об'єкті як споживач чи користувач), що стосується продукції, процесів, послуг, систем або персоналу, визначає у ст. 1 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» термін «сертифікація» український законодавець. Поряд із цим, з наукової точки зору, сертифікація на сьогодні окремими вченими розглядається як один із напрямків дозвільної діяльності держави, сутність якої полягає в розробленні та втіленні в життя комплексу заходів, спрямованих на недопущення шкоди, яку може бути заподіяно громадським та державним інтересам, власності, особистій безпеці громадян внаслідок безконтрольного виготовлення та реалізації продукції, яка може становити небезпеку для особи [6, с. 77]. Стає зрозумілим, що сертифікація представлена на сьогодні у вигляді певної процедури, яка пов'язана з наданням документа дозвільного характеру щодо випуску, введення в експлуатацію або в обіг на ринку продукції, надання послуг, визначення відповідності систем або персоналу певним критеріям якості, нормативно встановленим вимогам, які зафіксовані в технічних регламентах, стандартах, технічних специфікаціях або в інший спосіб.

Поряд із сертифікацією як необхідним інструментом управління якістю та безпекою продукції, процесів, послуг, систем або персоналу підприємства вагоме місце посідає і стандартизація, метою якої відповідно до ч. 1

ст. 4 Закону України «Про стандартизацію» від 5 червня 2014 р. є: 1) забезпечення відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню; 2) керування різноманітністю, застосовність, сумісність, взаємозамінність об'єктів стандартизації; 3) забезпечення раціонального виробництва шляхом застосування визнаних правил, настанов і процедур; 4) забезпечення охорони життя та здоров'я; 5) забезпечення прав та інтересів споживачів; 6) забезпечення безпечності праці; 7) збереження навколишнього природного середовища і економія всіх видів ресурсів; 8) усунення технічних бар'єрів у торгівлі та запобігання їх виникненню, підтримка розвитку і міжнародної конкурентоспроможності продукції². «Сутність стандартизації полягає у встановленні правил, загальних принципів та характеристик для загального та багаторазового застосування з метою захисту життя, здоров'я та майна людини, охорони довкілля та усунення загрози для національної безпеки» [7]. За точним зауваженням Т. О. Коломоець, стандарти застосовуються не для того, щоб дозволити певні дії, проте є умовою здійснення підприємницької діяльності, яка пов'язана з виробництвом, переробкою та іншою діяльністю, що вимагає їх застосування [8, с. 327]. Зазначене свідчить, що всі суб'єкти підприємницької діяльності повинні безумовно дотримуватись особливих вимог, які встановлюються щодо продукції і тих її параметрів, які можуть загрожувати здоров'ю та життю людей, їх майну або не відповідати достовірності і єдності вимірювань, технічним характеристикам виготовлення й експлуатації.

Не менш вагоме значення серед адміністративно-правових засобів забезпечення законної підприємницької діяльності посідає захист установами торгових та інших чесних звичаїв ведення конкуренції під час здійснення господарської діяльності в умовах ринкових відносин. Адже згідно зі ст. 37 Господарського кодексу України вчинення дій, визначених як недобросовісна конкуренція, тягне за собою адміністративну, цивільну чи кримінальну відповідальність винних осіб – суб'єктів господарювання – у випадках, передбачених законом. У Законі України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р. № 237/96 поняття «недобросовісна конкуренція» інтерпретується як «будь-які дії в конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям

¹ Про технічні регламенти та оцінку відповідності: закон України від 15.01.2015 № 124-VIII.

² Про стандартизацію: закон України від 05.06.2014 № 1315-VII.

у підприємницькій діяльності»¹. Наведене визначення продубльовано у ч. 1 ст. 32 Господарського кодексу України, водночас більш розширено, змістовно викладено у ч. 2 цієї ж статті, а саме: «неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання, створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції, неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці, а також інші дії в конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності».

Висновки

Таким чином, з позиції публічного права органи публічної адміністрації стосовно суб'єктів підприємництва, з одного боку, є зобов'язаними і повинні забезпечувати та гарантувати законні права та інтереси суб'єктів підприємницької діяльності; захищати недоторканність майна й забезпечувати захист права власності підприємця; гарантувати рівність їх прав на свободу підприємницької діяльності, а також рівність можливостей для доступу ними до матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів; захищати споживачів

від проявів несумлінної конкуренції та монополізму в будь-яких сферах підприємницької діяльності тощо. З іншого боку, здійснення контролю за підприємницькою діяльністю, на думку С. С. Вітвіцького, необхідно для того, щоб держава, в особі уповноважених органів, посадових осіб, могла «контролювати ті сфери підприємницької діяльності, які, по-перше, впливають на забезпечення безпеки, та, по-друге, для захисту державою майнових інтересів» [9, с. 28–29]. У випадку порушення суб'єктами підприємницької діяльності адміністративного, податкового, екологічного законодавства уповноважені державно-владні суб'єкти мають право застосовувати до них заходи адміністративного примусу. Окремо зауважимо, що обмеження права на здійснення підприємницької діяльності встановлюється законотворцем як безпосередньо в Основному Законі (статті 42, 78, 120, 123, 127, 141, 146 Конституції України), так і в кодексах і законах України, інших нормативно-правових актах.

Разом із тим з позиції приватного права органи публічної адміністрації не мають права втручатися в діяльність суб'єктів господарювання, що виявляється в різних формах їх захисту та утворення для них сприятливих умов для реалізації підприємницької діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Ласточкин В. В. Административно-правовые режимы и охрана государственной границы : учеб. пособие. М. : Экзамен, 1999. 98 с.
2. Белєвцева В. До питання класифікації адміністративно-правових режимів. *Вісник Академії правових наук України*. 2009. № 2 (57). С. 103–111. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vapny_2009_2_11.pdf (дата звернення: 29.11.2018).
3. Бекірова Е. Е. Правове регулювання ліцензування певних видів господарської діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Донецьк, 2006. 19 с.
4. Терещенко С. С. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. *Зовнішня торгівля: право та економіка*. 1998. № 23. С. 67–70.
5. Юридична енциклопедія : в 6 т. // редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ : Укр. енцикл., 1997. Т. 6. 2003. 768 с.
6. Лосюк Л. В. Адміністративно-правові засади здійснення сертифікації у сфері забезпечення якості продукції в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2012. 197 с.
7. Стаття 15. Стандартизація у сфері господарювання // Науково-практичний коментар Господарського кодексу України : станом на 1 січ. 2004 р. / за заг. ред. В. К. Мамутова. Київ : Юрінком Інтер, 2004. URL: <http://radnuk.info/komentar/gky/gky-rozdil1/53-gk-pozdil2/1299--15-----html> (дата звернення: 29.11.2018)
8. Адміністративне право України : підручник. 2-ге вид., змін. і допов. / за заг. ред. Т. О. Коломоець. Київ : Істина, 2012. 528 с.
9. Вітвіцький С. С. Державний контроль у сфері ліцензійної діяльності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2004. 178 с.

Надійшла до редколегії 03.12.2018

¹ Про захист від недобросовісної конкуренції : закон України від 07.06.1996 № 237/96 : ред. від 03.03.216.

ВАСИЛЬЕВ В. Н. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫЕ СПОСОБЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЗАКОННОСТИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УКРАИНЕ

Исследованы административно-правовые средства обеспечения законности предпринимательской деятельности в Украине, их функциональное назначение в современных условиях.

Комплексно проанализировано современное состояние административно-правовых средств государственной поддержки предпринимательства в Украине; охарактеризованы существующие учётно-легализирующие режимы как виды административно-правового режима, которые касаются официальной регистрации физических и юридических лиц как субъектов хозяйственной деятельности, а также регламентации нормативно-правовых требований к осуществлению предпринимательской деятельности. Сформулировано авторское видение содержания понятия «законность (правомерность) предпринимательской деятельности в Украине», опираясь на современные тенденции развития отношений в сфере предпринимательства и объективную необходимость их регулирования административно-правовыми нормами.

Ключевые слова: *предпринимательство, предпринимательская деятельность, законность, административно-правовые способы, административно-правовой режим, субъект хозяйствования, хозяйственная деятельность.*

VASYLIEV V. M. ADMINISTRATIVE AND LEGAL MEANS OF ENSURING THE LEGALITY OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN UKRAINE

The article is devoted to the study of administrative and legal means of ensuring the legality of entrepreneurial activity in Ukraine, their functional purpose in the updated conditions of modern development of the economic sphere of the state and the financial level of society's life. In accordance with the stated scientific goal, the author analyzed the current state of administrative and legal means of state support of entrepreneurship in Ukraine; described the existing accounting and legalizing regimes as types of administrative-legal regime, which concern the official registration of individuals and legal entities, as subjects of economic activity, and the regulation of regulatory requirements for the conduct of entrepreneurial activity. The author's vision on the content of the concept "legality (legitimacy) of entrepreneurial activity in Ukraine" is formulated, based on current trends in the development of relations in the field of entrepreneurship and the objective need for their regulation by administrative and legal norms.

The further developed the provision according to which, under the lawfulness (lawfulness) of entrepreneurial activity in Ukraine, it is proposed to understand the legalization (granting of legal force) of entrepreneurial activity, carried out by the duly registered economic entities, that is, the actual receipt of the last right to engage in entrepreneurial activity in the procedure established, based on the constitutionally enshrined right of everyone to implement such a kind of economic activity, as well as general principles management, defined in art. 6 of the Commercial Code of Ukraine. It has been established that the lawful nature of entrepreneurial activity ensures the protection of the life, health and property of each individual member of society, environmental protection and the environment, and the economic and national security of the state.

Keywords: *entrepreneurship, entrepreneurial activity, legality, administrative and legal means, administrative-legal regime, business entity, economic activity.*